

OWE
A fi ogbon ologbon
ko ygbon kii jeku a
pe agba ni were.

Irohin Yoruba

VOL IX No. 447

MONDAY FEBRUARY 12 1954

KOBO JAN 6181

AWON ADOJO OMO ILE EKO JE MAJELE MO ONJE

NI aro ojo Isegwu ti ihe ojo kerindilobogun osu kini odun yí ni nwon si moijo akere nlaana mejila ko awon onyo akeko ti o wa n ile Ike Ijosa, Yaba (Yaba Trade Centre) na si ile Iwosan (General Hospital) Eko, li nwon nprakara ni ile fun itera arut mu rirun.

Gbogbo awon onyo akeko ti nwon ko wa fun itoroju na je adajo (150 Student(s) marun minu won na Dokita da dure si ile Iwosan na niteripe inu nwon uwon le ju ti awon elegbe wọn yoku lo, sugbogbo awon se iroju awon yoku, nwon si tuntun wón ni egbogi ti nwon mu pada wa sile lati ma a

lo.

Ohun ti awon onyo akeko ma se akigiese pe o fa aisan minu rirua yi ni pe nijo Ajie, ojo kgbeddogon osu na nwon koko je ewa ni ariyebina ni nwon tun wa je sua pella obhe le e, yafia minu isu tabi ewa ni ohun ti o fu sababi inu-piran na wa ni nwon ko le sq.

Awon onyo na se wipe

igbagubaga ni awon ti nsippe onje ti nwon je sun awon je mbé, ko te awon loriyan, Awon atase ile Ike Ijosa, na Ogbeni W. Conkie (Principal) ati Ogbeni J. Thurstan (Instructor) ni awon ko le so ohun ti o fa sababi na, ogba won Dokita (Senior Medical Officer) patapa so pe awon ko i ti le so nkankan in pajawari yi ni nipaase amo-di awon onyo na.

Ni oso ojo na ni Ijora se ikedati lati eze "Public Relations Department" pe awon Olofa Department (Health Authorities) si nse iwadi ohun ti o fa sababi na ati pe nwon ni ifura pe lati

imu onje ti nwon je ni nwon ti je mojele mo onje. Awon marun ti amadi wọn le nimi awon onyo na si ti ngbadun dada.

Ni oso odun 1943 ni iru inukan bece ti sele ni ilu Eko ti egoton ena dete si poraka fun iroja lehin ti nwonti si amala riu tan eyiti nwon ra lati oja Ebute-Ero ki nwot lo gba gbogbo won si ye Iwosan Ijosa fun itoroju.

Gomina e Ase Apeje

Ni ojo Abameta ti ihe ojo ketadilegung osu ni "Gomina se ase apeje pataki fun Ojota Oliver Lytton, Alamojuo awon ilu amona Ijosa Geesi, enti o wa fun ipade pataki rori eto tulu fun olin iguel Nigeria. Ona si ni Alaga Ipade Igibinyi na.

Awon Oba, awon Ijose ati awon oloja gbogbo ni o wa si ibi ase naapeje ni aghala Alfin Gomina. Bi nwon ti njii ti nwon si ng mu beni awon Olopa onifire Ijosa Nigeria alun fete orna aladun si nwon lefi horisiri, irohin ko te amojuba ni ase apeje na je.

Due ti aye wa sun lati darukun minu awon ogundilobogun ti o wa si ibi ase apeje na ni awon Oba Alaryewawa Ademola Keji Alake Abeokuta, Ademori Kini Oni Ife, Olowo Owu ati Adele Keji Eko. Orisirisi Ijose, awon Adajo agba, Awon Alafia agba, Dokita G. L. Vining [Arch-Bishop of west Africa] ati Eni-gwoju Archishop Leo Taylor (Olori awon Ijosa Aguda), Awon Ojota Asoju

EMA A POLOWO
Oja Nyin Sinu
Iwe Irohin Yoruba

Awon India Sajo-dun Omi ira

Ni ojo Isegwu ti ihe ojo ketadilegung osu kini odun yr m awon India gbogbo ii o wa m Eko ati agbeghe ilu Eko ya ojo yi si oto lati ilu woso ayidon karun si du woso li obo Geesi sughon ti nwon li Ijosa won na si aby abo Ijosa Geesi.

Gbogbo sobu won ni nwon li at jo na nso nre kakiri agbaye, nbi gbogbo ti awon India w ni nwon yi ja oyo na s oti lati si yo apo ajoju karun ti nwon se nimu do w n lohun paapa ti o jo nre egbedogbon buso (5000 miles) si ilu twa nibin.

Ni ojo ledogun osu kejo odun 1949 ni nwon ni bai omintan na, sughon awon ko yan Baloy tabi Olori Ifu (President) won bi i gihati o di ojo ketadilegung osu kini odun 1950. Ojo na gan an ni Igibimo Asoju Ilu India ti o ipade labi Omintan Ijosa won lati opologodun sghira ti nwon ti igel Amoma Geesi.

Ni agogo mewa owuru ojo yi, o le ma egutan ibi si ope si ido Olori won, Ogbeni U. Viroomal, Oga-agba awon onisowu K. Chellaram & Sons (Nigeria) ni ile re ni Yaba, fun ajoyeru ayoden je.

Iyaasai Viroomal peju re olokun njea Omidan Kamani Rekha Viroomal ni o jo ta asia (Wo oju ewe kerin)

Igibimo ati Iriju Igibimo Asofin Nigeria ati awon Oyinbo ati emia dedu onipo pataki pataku ninu ije Ijosa.

Eyi ni aworan awon onyo-ikoye "Yaba Trade Centre" ti nwon gba egbogi ina-ribua ni ile Iwosan.

Dokita Akerele Jare

EKO-Ni ojo Eti ti ihe ojo kejedilobogun osu ti o koja yi ni Adajo Agba, Ogbeni I. William Johnston gbo ojo ti Dokita F.A. Akerele se, pe owa ni ibo ti nwon di koja lo iyí mu fun asoju Igibimo Munisipa Eko fun adubo "Ward H. I," ki ihe Ogbeni N.A. Cole ati pe ohun ti nwon ko ba fi ni gbo se asoju na, ki nwon tun ibo titun di, o si fi han nmu ejio re pe awon ti o dibo fun on po ju ti ihe awon Ogbeni N.A. Cole.

Ogbeni D.M.O. Akinyi Igbimo Munisipa Eko si fi han Adajo na pe gbogbo iho ti nwon di fun adubo na je 758, Dokita Akerele si gba 383,

sugbon awon ti o dibo sun Ogbeni N.A. Cole je 374 ati pe ohun ko ni Dokita Akerele metadilobogun ni nwon ko fi ote te. Nitu II. Oloye Rotimi Williams abejegoro Dokita Akerele se pe Alamojuo Ibadon (Rivising Officer) ni ngbara lati ko bai ri i pe ko ni iyanju.

Adajo si se iadajo pe ogo ti Ogbeni N.A. Cole li si Asoju Igibimo Munisipa Eko ko firin taara, nitorioru nwon ni jati tun puli de ibo miran ni ati pe oka ti Ogbeni Cole lo san peyemi mekanlekgbogun ati siile mewa [thirty gunnas] owo inrisi fun Dokita Akerele.

Ojo ti nwon si ojo ketadilegung osu keta qdun

yi, nigbana ni awon ilu yio to mo enti yi owo Igibimo Munisipa Eko egbe Asoju adubo "H.I."

Isin Isoji na dun

GOMBE-Ni ojo Aiku ije ojo kejo oso kokonla odun ti o koja yi ni nwon se Isin Isoji alarinrin kan ni du yi gbogbo ese awuofulokansin Ijo ati awon ema pataki pataku ni o pe si ibe, gbogbo awon ti o ana gba Kumig di ago mejo ale tetu kuro minu ejia ni ojo na, awon si ti de se iba Isin Isoji na ni inkan ago merin irole. Awon ti o wa si ibe Isin na je iba-enia o le merinla. Alakoso Isin Isoji na ni Alufa (Pastor) A. A. Adekeymo lati Kotan- (Wo oju ewe kerin)

REDIFFUSION
FOR LESS THAN THREEPENCE PER DAY
you can obtain

NEWS —————
MUSIC —————
EDUCATION —————
ENTERTAINMENT —————

FROM 6 A.M. TO 11 P.M.
IN YOUR OWN HOME
APPLY AT OFFICES IN LAGOS, IBADAN & ILESHA.

Eyi Je Arikogbon

K' i se gboego ohun ti a ba li oju ri nikan ni a ope ni arikogbon, eyiti ba abo yin pe ilu ente kai, tabi ki a ri kai minu irobin po reye ni ilu bayi-bayi, arikogbon ni iro inkan he e, eyen o fia o sa ti Yoruba fi nipa owo pe eniti o ba jie si koto mi kai aru-ayo ke gboego.

Ninu iwe na ti ojo kejideologun osu. Kini odun yi si a k' irobin obirin-adedebi kai ti o le owo-ni owo-nye kai iwo. Eyi Je Arikogbon ni iwo ibadan, miga owo tian pe on ni omibare iya owo titun na ati pe on ni ille emu na pupo lati ma a ba won sike re. Eyi ma k' iya emu na fi okan ton na pe emia vere ni obesiran na.

Di iobishi ti a fi nkoweyi, awon kai i ilu obirimajomigbe na tabi k' iwo ntille ibe kai kan nipa re, he e awon Olopa na iyi eti'ode si affi imi. Ibi lati eti'ade-kampanahishin.

A k' i glugbo awon ti o ba kai irehun na k' i fi pe arikogbon ni a te tun niko alaye yi si etibgo gboego qunit o ba ni eti'lati fi gbo.

E jekki a ronu jinla lori oran kai k' ihanue Babu ati iya omo na le ti po, obirin na ti o. Ti edidi opo meyan ru oyin emu na yi-likai ti kaiha omo na je si ibi omo na tan, ti o pe aladugbo wa ba won yu, ti awon si wu ni urukai, ni ojo keji ki afekun ba yomo na kai-hai-kai-saran?

Iya omo na ti wileko lati odun mojanlai, o si bi omo marun swaju eyi, eyiti o sikaram awon omo na je goshebin obodum-mifia nikun o no wa lagbe plu re, awon merin o ti siwaju iyan ti kai k' i to tun bi omo-kunpin ti mwoy so ni Muhammadu Dadi ti awon ji glo lo yi. Dajodaju omo re merin ti o ti ka le duna kara-kara bi ekai ti awon ji glo be saliyo nitoripe. "Omo enku sansi omo eni no." Adura wa ati ti awon onkawo wa ni pe ki Olorun yase owo ni niri o.

Enti o ba ka iwe yi ti o ba si ciola ti ko ba my iwe i ka k' i o so irobin na si etibgo oluware, k' i le ije arikogbon fun gboego eba lati mo owa ti mwoy a si ma a yera sun awon apantii-Ikoko ti da aso agantan hora. Bi Olorun ha ayo wa, jekki awa paapa o ma a yo ara wa o.

E M A A
POLOWO OJA
NINU SINI IWE

Irohin
Yoruba

Ohun to joni ni ipani (Lati Owo Daniel Iyanda — Jos)

IUNI mi yio dun pupo ti Olotu ba le gba mi laye lati so ilan yi fun gboego awon onkawo Ibrahim Yoruba, mo si ni owo pe ogboju ti a bu ri ko minu itan na yio je ekpo pafaki tim wa lati masi fi se isora ki ohun ti a ba feso ran pupo ma ba se iku pa wa.

Pefu gboju ma na tumi fi ilan pupo ma na awon iwo iyan awon. Oba Iyaya, Bale-iliu, Adamole kai tabi bale-lehi lati ma a fi itaragbe wadi ejo daramara, ki nwon owo kai fi iya, fi obodoedele dipo elere, kai nwon si ejo e tan kai otutu to wa fi arana pe alalaje nmai na a dia lejo li o si ti ju iyan tan kai a to mo. Bejo e, owo ni, oya ni ya ni ejo sia go gboju re. Egyi inyan kan to mbejori ni ritistu iwo ni oku eka ma nile, o si gbe ni.

Bi Daodu ti koga le tan, ko pe li, ohun nla kan sele loju li owo. Okunrin kan lumo sinu igbo lati re datadara. Gbeyi bi asa iwa, awon yekeyan re igboju ebogbo ohunmoro ye yi. Sugboju mewo jomotu owo topo tabi kumu) kan fun Duoduo re. Ogbo na dunna puppe fadaka li a fi bo le orin, a si fi bo le d'asai si i lara. Daodu yi feren egbo na pupo, ko si nje k' i oya na ogekan. Ibukhi ti o ba nilo, t' on pelu egbo yi ni.

Na oru ojo kan. Daodu ti a si to ba to lera; nitorina pe Babalawo ni ojo keji lati ye e we. Babalawo so fun un pe on ri ojo iku sun un, ati pe, bi o bo fe ke ji oti ika ma fo on da, k' i si ogo re te rube. Daodu na si wu sun Babalawo pe on ko le fi ohun kan sono t'i oni si jogun minu 'nkai babu on rubo, ali pe on feren ogbo na pupo. O si je ikeri pe ohunmoro ibukhi ti ba fe lati gbo dipo ogbo yi on o san. Babalawo so fun un pe illa ko gbo unmiran dipo ogbo, Beni Daodu taku, si ko jale lati rubu na.

Ko pe ihehina, Daodu yi, dide o, nlo 'soko.

Lan ti ki jinna si ilu, o mu emu odoo meji sehin. Bi mwoy ti bi sehin. Iboye, bi mwoy koyi ti rin jinna tara, beni eku kan jade minu igbo, o nfe lati

mo. Okansakai ibe gan an li a si pania si. Ento lumi suno si sare jade mi isakusa. A ko si le mo ejo eku yato, si Cenia nile ibe. Ibe li enu Daodu tulsi si.

Ilu agbado lo mo, a mu u de iwayi oha, ko si ei ejo re mo. Oran na mo o tipetipe. A ko ri eku li o pa; epi li mbe laru ogbo pa eku li a si gbe ba oku yu? Kini enia se le yu je nmo iro ban? Bayi? Imale gbawabe, o ni oni ko da si oti mi? Talo se eleri ona efun?

Iyoku ingbe, a da Daodu, iobi ikau-on, ati awon

goso-ede re meji li o bo li. Nigera! oku ola li owo ku, o ranse si Babalawo sun o ki maias gba on; on o si egbo rubo. Nigbara Babalawo sun fun un pe "Ibasepe akoko ti mo so un pe ki pe kwo k' i o si egbo rubo ni two, k' i o si owo kwo, on ki ha si lewo re lati mi o da oran. Sugboju akoko ti rejeju. Ogbogbo re si o feran, ti ko le za q, on na lo meku pe o y. Ogbogbo na yio siya o dandan." Beni a pa okunrin yi. Igbedebehin ni a wa se ki fe on lo pa enia; sugboju, on ti ku, ko tu se ji mo.

Bori gboego re, ma gbadura nimbogbope po k' i Olorun kai o mase je ki o ope agbako, ati pe ki o ma a gba o kuro lowo Iribumi.

Ma yora ki ohun ti o te ran kai o mase se ikpau. Ko si ohun kan ti o seferan ju lajeyi yi, ibase owo, ibase omo, ibase ola. Ewu a na nimi iwu inkani be. Ma ranti pe afowobaa lisile ni aye yi je mase feres ohun kohun nini aye + ni alejo. Wo I Johanna en 2, esp 15.

ABIYAMO ETI RE MELO ?

Iwese Ijebu No. 10

IWE ASE ISE AGBEDE - WURA
FUN ODUNINI
(GOLDSMITH'S LICENCES, 1954.)

A fi oje kele wa gboego eyo. Arikogbon wa owo ni Edo o ti owo. Iba fun ti gbo hue iwo ni arikogbo wa owo ni edun (Golden) th Licences for 1954 awon si lati lo glo "Form A" o moja o fi koye here. Iba awo na iwo "Colony Office, Broad Street, Lagos," ko si gboju pe ju owo kewa eyi kai odo yi lo.

W. P. DANIEL-KALIO
for Acting Administrator of the Colony.

Abiku emu Beni / I amu bi?
Awon aran wonyi ha myo emu re lemu bi?

AIPERI, ORERE, INU-IWO,
OSI, IGIBONA, IKO, IGIBU-
ORIN, OTUTU, IBA, JEDI-
JEDI

gbi orisilore awon aran miran ti ima yo onzido fenu ni igba EHNHHIHU. Lo ra "YARO" awo igba aran onyide ni sun gboego awon aran. O ima yo onyide lemu.

"YARO" ko pe meji ni gboego li Nigeria.
Ki iwo k' i o ti pe oruko "YARO" ni o wa ifa, iwo na ki mwo ma ba ta adamodi egbogi miran fun te

IWE SI OLOTU IROHIN YORUBA

Idahun si ibere Odegbaro

EYI ni Idahun ti Ogbeni James Odegbaro Qomi Adio Ibadan, fi sowu funaraa re fun nsumo ibere re ti o jade nina iwe Irohin Yoruba 6/14/53.

1. Ps. 116: 7
  2. Esekiel 28: 3
  3. II Samuel 18: 3
  4. Owe 28: 16
  5. Matteu 16: 27
  6. Oniwasu 9: 11
  7. II Samuel 12: 5
  8. II Samuel 18: 18
  9. Isatai 53: 8
  10. Matteu 10: 16
  11. Owe, 13: 12
  12. Ps. 7: 11
  13. Ise, 17: 24
  14. Ps. 16: 4
  15. Ise, 17: 30
  16. Ps. 7: 11
  17. Ise, 14: 11
  18. Ise, 19: 26
  19. Dan 2: 15
  20. Jeremiah 2: 13
  21. Ps. 116: 11
  22. Matieu 3: 7
  23. Oniwasu 1: 4
  24. Owe 24: 10
  25. Ps. 18: 26
  26. Owe 24: 17
  27. Oniwasu 12: 7
  28. Oniwasu 1: 7
  29. Luku 16: 8
  30. Isaiah 57: 1
  31. Oniwasu 7: 12
  32. Ps. 16: 10
  33. Efesu 4: 27
  34. Oniwasu 1: 9
  35. Awon Qba 18: 24
- Oruko awon ti o idahun mi sowu niyi ati ne ti onikakolu wen gba.

1. Samuel Idowu Ajihinre, 40A Luther St. Lagos, gba "34" okanoso ti si ni "9".

2. J. L. Latunde, Box 60, Jos, gba "34" okanoso ti o si "No 5".

3. J.B.M. Adetutu, Box 60, Jos, gba "34" okanoso ti o si "No 13".

4. Daniel Adetutu, Box

35. Awon Qba 18: 24
36. Jos, gba "33" o si meji No 5 atti 32.
37. Mofoluronju Olaniyan, Oke Offa Ibadan gba "31" o si merrin No 2, 5, 20 atti 32.
38. D.A. Adegboye, Kontango or gba "27" o si meji No. 1, 2, 4, 5, 21, 25, 30 atti 35.
39. M. O. Afolabi, Irepodun Oshogbo, o gba "27" o si meji No. 2, 12, 13, 16, 19, 24, 30, atti 35.
40. Paul Olaroye 41, Amolu Street, Mushin gba "25" o si mewa No. 2, 4, 5, 10, 12, 17, 20, 21, 24 atti 29.
41. Deacon J.A. Dele Box 2036, Kumasi G.C., gba "20" o si medugon No. 2, 4, 6, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 25, 29, 30, 31, 33, 35.
42. Temidire, Molokoya Abeokuta gba "13" pere metala na ni No. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 21, 23, 27, 28, 31 atti 34.
43. Joseph O. Quadokun gba "9" pere, mesan na ni No. 1, 4, 14, 15, 19, 21, 22, 26 atti 28.
44. Michael Babatunde Driver, Omo Oluai, Aiyegbaju gba "8" meji na ni No. 1, 6, 14, 19, 21, 28, 32 atti 34.

Bi ayisiri itumy ibere na ti ni my o, a si dape ibewo Onibere na ni awon arakuntun meijila ti o ni itara lati dahun ibere na, fi opolopo wabale lati wa awon ero na ti niu Bibili mimoo, ki Olawa buku ogbomilati layake nyi, ki Olawa jekii e jere wahala na ni ekunre le haise ati loriun. Amin.

Ebe Ejigbo Parapo Oke-Okun Se Ipadre

KETA-G.C.-Ni ojo Aiku ti ne ojo kefu osu kejila odun ti o ko jaya ni awon qmbo ti o wa ni Keta G.C. Dahomey al Ivory Coast jumo se ipade nla kan fun iloruwaju illa won, Ejigbo. Ki ojo ipade na pe te ni awon ti berge si de si uli Keta, gbgobgo eaw awon enia pataki pataki ni o pe ti bi ipade na. Ero ti pobgbe gi ti o li je pe o ya Qba illa Ketajou pa-po, o fi Togayotu gba wọn si alu re.

Keta, mo dipe lwo niyan aye ti e fi gba mi, e ko ni ti agbako aralaye o.

Emi ni,
Awaniyewa-sere,
EKO

Ijo Katoliki ati ti C. M. S. Se Isin Idupe

IJUBU-ISHWQ - Ni ojo Aiku ti ijé ojo, kewa osu kini odun ni o awon ijo Katoliki ati ijo C.M.S. ti ilu Ijewo se Isin Idupe ni-nu. Soji wón Akolu-kogba ni Soji mejei kun fun opolopo enia ni orisirisi egbe, béná ni nwon si se idawo pupo niwu le Olorun won fun ti idupe odun titun na.

Lebin Isin Idupe na awon orisirisi Egbe ati awon enia pataki pataki wa béré atiya ti gbgobgo

ilu-andun yangba, ilu awon nje ti nwon regma ti nwon nlu, irohin ka to amojuba ni niteriyan. Opeye onye emi ihe Isin Idupe ti o wa ni idate ni o wa site fun ti Isin Idupe odun titun na.

Di gbi ilu aye wa fun, lati daraku nna awon alajeys ati anumudun ojo na ni awon Egbe Ijewo National Youth Party, Ijewo Catholic League, Ijewo Improvement Union, awon Ogbeni Rufus Olaiya-Ogunmehin Olofi Egbe Ijewo National Youth Party, B. A. Adelepe, L.

ya Ijebu ni Ibadan, J. A. Adelepe, Sikira Adenuga, Ariya Tolani, Julius Takan, Thosias Ojilewaju, Robert Aladeji, Ilesi Ede, Ijo Katoliki Ijewo, Oleye Adelepe, ansi Ojediran E. O. Oduye, ati Li-

Asiwamajulu o.

E M A A K A
IWE
Irohin Yoruba

Awoton oke yi ni ti Qba Adele Keji, Eko, Emir Katsina, Qba Ademola Keji Alake Abeokuta ati Ojila Oliver Lyttelton nigbati nwon wa ni aghala ati Gomina fun use Apeje ti nwon si fun Ojigba na Qibeni Oliver Lyttelton. Alantogun Ilu Amoma Ijebu Geesi,

TETE WO IKO RE SAN

Bi oye da nlin gba nlin gba nlin gba
Veno's die kli o nlin gba.

Ti o ba di e m ayi ti o na i fion
ni o intia, mai Veno's lekede in wa
ti o leyan mi-yan.

Bi o ba di opeba ti o na opeba
gbogbo re e nlin gba nlin gba nlin gba
peba impre.

Ei Veno's si aranshoye re fion
awon nje aliya re, ihu se opeba
tata agbulagba. Tete lo ia ipeka laa
lei.

Sa mu

VENO'S
COUGH MIXTURE

ADINWO-IWE-YI-KU

Lati 7-6d si 5-6d.
Iwe Ejigbo
OTTO TERO
Ibadan
Distributed by ODE ILU
EWA TA A ILOWO
L.A. IRUWUNMI
40, Molesworth Bridge Street,
L.A.G.O.S.

